

การจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี

The Creation of Play Activities Based on Experience Approach to Promote 5 Empirical
Senses For Primary Students from Nursery Center
in Poh Rai Wan Local Municipality Muang Petchaburi District Petchaburi Province

อัญชญา เถาว์ชาลี, กฤษฎา วรพิน, พิชาณิกา เพชรสังข์ และยุพิน ยืนยง

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ และเปรียบเทียบการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่ามัธยฐานเลขคณิตร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น โดยมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัส และเมื่อพิจารณาจำแนกการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้ารายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์มีความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสในแต่ละด้านทั้งห้าด้านสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสในทุกด้าน

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์มีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจำแนกการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้ารายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า เด็กปฐมวัยมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ในแต่ละด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

คำสำคัญ: การเล่นตามมุมประสบการณ์ / ประสาทสัมผัสทั้งห้า

Abstract

This research studied the creation of play activities based on experience approach to promote 5 empirical senses for primary students from the nursery center in Poh Rai Wan Local Municipality, Muang

Petchaburi District, Petchaburi province. The purposes of the research were to study the use of 5 empirical senses of primary students after the creation of play activities based on experience approach and to compare the use of 5 empirical senses of primary students before and after the creation of play activities based on experience approach. The sampling group of participants in this research was selected by purposive sampling. The participants were 21 primary students from the nursery center in Poh Rai Wan Local Municipality, Muang Petchaburi District, Petchaburi province under the Local Municipality Administration who currently study in semester 2 of academic year 2018. The research tool was the lesson plan of play activities based on experience approach. The tool for data collection was evaluation form for the use of 5 empirical senses of primary students. The data analysis was proceeded with arithmetic mean, the percentage of arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The results were ;

1. The primary students from nursery center used 5 empirical senses more after the creation of play activities based on experience approach, the increase in the use of 5 empirical senses rose higher than 80 percent of evaluation score for the use of empirical senses. When considered each aspect of 5 empirical senses, the primary students participated in the creation of play activities based on experience approach were more capable in using each empirical sense and scored higher than 80 percent in the evaluation of every empirical senses.

2. The primary students participated in the creation of play activities based on experience approach used more 5 empirical senses after the experiment than before the experiment at the statistical significance value of 0.05. When considered each aspect of 5 empirical senses, it is found that the primary students used each empirical sense higher after the experiment than before the experiment at the statistical significance value of 0.05 in every empirical sense

KEYWORDS: Play Activities Based on Experience Approach / 5 Empirical Senses

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการในทุกด้านของช่วงอายุแรกเกิดจนถึงห้าขวบ หรือวัยก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งที่มีกรเรียกกันว่า “เด็กปฐมวัย” ให้มีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามหลัก

วิชาการแล้วก็จะสามารถเติบโตเป็นดีมีคุณภาพส่งผลดีต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติด้วยสอดคล้องกับ ศ.ดร.เจมส์ เจ เฮกแมน จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ได้กล่าวว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมดีที่สุดในระยะยาว” เป็นทั้งการเพิ่มคุณภาพทรัพยากร

บุคคลของประเทศ ลดอัตราการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนั้นองค์การยูนิเซฟซึ่งเป็นหน่วยงานของสหประชาชาติซึ่งมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม พัฒนาการสุขภาพ รวมถึงความเป็นอยู่ของแม่และเด็กในประเทศ กำลังพัฒนาระบบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะมีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางด้านสติปัญญา และความฉลาดทางด้านอารมณ์ สูงขึ้นกว่าปกติ และนำไปสู่การมีโอกาสในการเรียนรู้ต่อไปในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพมีรายได้สูง ส่งผลให้อัตราการก่อคดีหรือสร้างปัญหาสังคมลดน้อยลงด้วย

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า “เด็กปฐมวัย” คือ เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 ระบุจุดเน้นของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมอง และการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิต ให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต

แต่จากการติดตามพัฒนาการของเด็กไทยพบว่า มีพัฒนาการที่ล่าช้าทั้งทางด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และการปรับตัว เนื่องจากขณะนี้เด็กปฐมวัยได้รับการสนับสนุนที่ไม่เหมาะสมกับธรรมชาติของวัย ให้

ความสำคัญด้านเนื้อหา มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ ความรู้จำนวนมากไม่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักสูตรของการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยคำนึงถึงการพัฒนาการในทุกด้านอย่างสมดุล ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์และจิตใจ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ในชั้นเด็กเล็กมีการเรียนการสอนแบบคละอายุ ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 2 - 4 ปี ทำให้เกิดปัญหาในการจัดประสบการณ์ของครู เพราะเด็กมีพัฒนาการและช่วงวัยที่แตกต่างกัน อีกทั้งในขณะที่ทำกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กแต่ละคนจะมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่แตกต่างกัน ซึ่งเด็กในช่วงอายุ 3 - 4 ปี มีการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ดีกว่าเด็กในช่วงอายุที่ต่ำกว่า 3 ปี

ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ประกอบไปด้วย รูป รส กลิ่น เสียง กายสัมผัส เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กในระดับปฐมวัย จำเป็นต้องได้รับการฝึกใช้ประสาทสัมผัสดังกล่าว เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาเรียนรู้ในระดับต่อไป ซึ่งการพัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 เด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ร่วมกันได้โดยมีพัฒนาการไปตามลำดับขั้นในแต่ละช่วงอายุ การที่เด็กมีพัฒนาการได้ตามปกติ จะส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางด้านประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensory-Motor Intelligence) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนปฐมวัยในช่วงอายุ 2 - 4 ขวบตามกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการศึกษาวิจัย

ในการพัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาได้คือ การเล่นตามมุมประสบการณ์ ซึ่งการเล่นตามมุมประสบการณ์ เป็นการจัดขึ้นเพื่อใช้เป็นแหล่ง

เรียนรู้สำหรับสามารถให้เด็กเข้าไปเล่นได้โดยอิสระตามความสนใจ ได้ลงมือจัดกระทำด้วยตนเองจากการเล่น ซึ่งสื่อแต่ละประเภทตามมุมประสบการณ์ ตามความต้องการของเด็ก(กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2550) การเล่นตามมุมประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมพัฒนาการพื้นฐาน และสามารถส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2550; ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้, 2551) โดย วรรณาท รักสกุลไทย (2551) ระบุว่าการเล่นตามมุมประสบการณ์สามารถสร้างได้หลายประเภท สื่อที่ใช้จัดตามมุมประสบการณ์ ซึ่งสามารถออกแบบและจัดได้ตามความต้องการ ความสนใจของเด็กๆ สามารถออกแบบได้ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและชีวิตในแต่ละวันของเด็ก และเนื้อหาที่ควรรู้อของนักเรียนได้ในการให้นักเรียนเล่นตามมุมประสบการณ์ที่หลากหลายรูปแบบทำให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกาย และได้ใช้ประสาทสัมผัสอยู่สม่ำเสมอ (Feeney, 1996) สอดคล้องกับ Brewer (1992) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยจะเล่น และสร้างแบบการเล่นของตนเอง แสดงความเป็นตัวเองตามธรรมชาติของเด็กวัยนี้ เด็กจะเล่นอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะที่บ้านหรือโรงเรียน จึงเป็นโอกาสที่ดีสามารถจัดมุมการเล่นตามมุมประสบการณ์เป็นกิจกรรมเสรีที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือเด็กชอบเล่น และเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ผ่านการเล่น และเด็กวัย 3-6 ปี เป็นระยะเข้าสู่สถานศึกษา จึงเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้าสู่สังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งถ้าเราออกแบบกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ที่หลากหลายรูปแบบและให้นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 อยู่สม่ำเสมอ จะสามารถช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ Miller, Tichota and White (2009) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับ

การจัดสื่อเป็นมุมประสบการณ์ในห้องที่หลากหลายรูปแบบ และสอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของเด็ก โดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กมีพัฒนาการที่สูงขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ ในโครงการวิจัย “การจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ หน่วยการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

3. การประเมินประสิทธิผลของการเล่นตามมุมประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรจัดกระทำ คือ

กิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้

ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของมุมประสบการณ์ เวลาเก็บข้อมูล 6 สัปดาห์ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Study) ที่ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม โดยแบบแผนการทดลองมีการวัดการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง จากนั้นจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ และวัดการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง

2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จากการสำรวจพบว่าในปีการศึกษา 2561 เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีมีจำนวนเด็กทั้งหมด 21 คน ประกอบไปด้วย 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกวดเพรียง และศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านบ่อหวาย โดยมีช่วงอายุตั้งแต่ 2 -5 ขวบ

3. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

คือ แผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโดยเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย เล่าเรื่องต้นไม้ ดอกไม้งามตา คุณค่าผลไม้ เติบโตด้วยเมล็ดข้าว เรื่องราวสัตว์น้ำรู้ มองดูสีส้ม โดยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบไปด้วย 5 แผน แต่ละแผนจะมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้เวลาในแต่ละหน่วย จำนวน 1 สัปดาห์ และแต่ละแผนจะใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 1 วัน โดยแผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ในแต่ละหน่วยจะมีรายละเอียดหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอดสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ของเด็กปฐมวัย โดยการสร้างแบบประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ของเด็กปฐมวัย โดยแยกการประเมินเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน คือ ประสาทสัมผัสด้านกลิ่น ประสาทสัมผัสด้านการสัมผัส ประสาทสัมผัสด้านการชิมรส ประสาทสัมผัสด้านการได้ยิน และประสาทสัมผัสด้านการมองเห็นโดยมีเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ คือ ขั้นเริ่มต้น 1 คะแนน ขั้นกำลังพัฒนา 2 คะแนน และขั้นพัฒนา 3 คะแนน

4. ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 21 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นเตรียมการ และขั้นดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการ

4.1.1 คณะผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในการขอความร่วมมือในการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์กับเด็กเล็กที่พัฒนาขึ้น กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

4.1.2. ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้มุมประสบการณ์ในห้องเรียนก่อนศึกษาและทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์กับเด็กเล็กด้วยการสัมภาษณ์ครูประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์

4.1.3 ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย เล่าเรื่องต้นไม้ ดอกไม้งามตา คุณค่าผลไม้ เติบโตใหญ่ด้วยเมล็ดข้าว เรื่องราวสัตว์น้ำรู้ มองดูสีส้ม

4.1.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดมุมประสบการณ์ 6 มุมประสบการณ์ ในห้องของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วย มุมบ้าน มุมดนตรี มุมศิลปะ มุมเศรษฐกิจพอเพียง มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ

4.1.5 ผู้วิจัยเตรียมสื่ออุปกรณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัด

ประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

4.2 ขั้นดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.1 ผู้วิจัยแนะนำการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์กับเด็กเล็ก การใช้มุมประสบการณ์ในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยเชิญครูประจำศูนย์เด็กเล็กเข้ารับฟังคำแนะนำเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ขั้นตอนและแนวทางในการใช้มุมประสบการณ์

4.2.2 ผู้วิจัยทำการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 1 ก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์

4.2.3 ผู้วิจัยให้ครูประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ ตามแผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ จนครบ 6 หน่วยการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตการดำเนินการจัดกิจกรรม

4.2.4 ผู้วิจัยทำการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยในแต่ละสัปดาห์เด็กจะได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ ในหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

4.2.5 เมื่อดำเนินการทดลองตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์ ครบ 6 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์การเล่นตามมุมประสบการณ์

4.2.6 ผู้วิจัยนำผลการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์จากแบบประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่ามัชฌิมเลขคณิตร้อยละ

5.2 เปรียบเทียบการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ โดยใช้คะแนนจากแบบประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตโดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์

ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าภาพรวมทั้งห้าด้านของเด็กปฐมวัยทั้งหมดเท่ากับ 14.36 และค่ามัชฌิมเลขคณิตร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ) มีค่าเท่ากับ 95.73 และเมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มช่วงอายุพบว่า เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 2 -3 ปี มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าภาพรวมทั้งห้าด้านของเด็กปฐมวัยทั้งหมดเท่ากับ 13.89 และค่ามัชฌิมเลขคณิตร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ) มีค่าเท่ากับ 92.60 เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3 -4 ปี มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าภาพรวมทั้งห้าด้านของเด็กปฐมวัยทั้งหมดเท่ากับ 14.21 และค่ามัชฌิมเลขคณิตร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ) มีค่าเท่ากับ 91.74 และเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 4 -5 ปี มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าภาพรวม

ทั้งห้าด้านของเด็กปฐมวัยทั้งหมดเท่ากับ 15.00 และค่ามัชฌิมเลขคณิตร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ) มีค่าเท่ากับ 100.00 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์มีความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัส

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์

ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนนคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในภาพรวมทั้ง 5 ด้านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง เท่ากับ 3.24 โดยที่ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเท่ากับ 11.12 และค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 14.36 และเมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเท่ากับ 5.624 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 5.191 และจากการทดสอบค่าที (t - test dependent) พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์มีความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในภาพรวมทั้ง 5 ด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าหลังการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น โดยมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัส และเมื่อพิจารณาจำแนกการใช้

ประสาทสัมผัสทั้งห้ารายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์มีความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสในแต่ละด้านทั้งห้าด้านสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนการประเมินการใช้ประสาทสัมผัสในทุกด้าน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ ในแต่ละมุม ทั้ง 6 มุม คือ มุมบ้าน มุมดนตรี มุมศิลปะ มุมเศรษฐกิจพอเพียง มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มีการให้เด็กปฐมวัยได้สามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้อย่างเต็มศักยภาพ และเมื่อเด็กได้เข้ามุมประสบการณ์ทั้ง 6 มุมในทุกวันก็จะทำให้เด็กปฐมวัยมีการฝึกใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2550) ที่กล่าวว่า การเล่นตามมุมประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมพัฒนาการพื้นฐาน และสามารถส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละหน่วย จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเล่นตามมุมประสบการณ์ต่างๆ ที่นักเรียนสนใจจากประสบการณ์เด็กได้ประสบพบเห็นและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเล่นตามมุมประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมพัฒนาการพื้นฐาน และสามารถส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น(สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2550; ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้, 2551) สังเกตได้จากการเล่นตามมุมประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยจะพบว่า เด็กปฐมวัย

มักจะเล่นมุมประสบการณ์ที่มีเพื่อนเล่นกันมากหรือเป็นมุมที่มีสีสัน มีเสียง มีกลิ่น หรือสอดคล้องและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของเด็ก ทำให้เด็กสนใจและได้ฝึกการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2550) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ ให้เด็กมีโอกาสฝึกการตัดสินใจหรือมีโอกาสเลือกการจัดมุมต่างๆ ในห้องเรียน ที่เด็กสามารถตัดสินใจเลือกเล่นในมุมต่างๆ ตามความสนใจของเด็ก เป็น สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเชื่อมั่นและความสามารถในการตัดสินใจของเด็กในช่วงวัยนี้

2. จากการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์มีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจำแนกการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้ารายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า เด็กปฐมวัยมีการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ในแต่ละด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุมประสบการณ์ ได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดมุมประสบการณ์ ซึ่งทำให้เมื่อเด็กได้เกิดการเรียนรู้จากครูผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม เด็กจะเข้ามาเล่นในมุมประสบการณ์ที่มีเนื้อหา สาระ หรือกิจกรรมที่สอดคล้องในหน่วยการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้ให้ความรู้ไปตามแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยในการเตรียมแผนในแต่ละหน่วยครูจะต้องมีการจัดเตรียมสื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยสื่อที่อยู่ในการดำเนินการจัดกิจกรรมจะมีการเชื่อมโยงกับสิ่งของหรือกิจกรรมที่อยู่ตามมุมประสบการณ์ทั้ง 6 มุมกิจกรรม ทำให้เด็กสนใจที่จะเรียนรู้และเข้าไปเล่นตามมุมประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ วรนาท

รักสกุลไทย (2554) ระบุว่าการเล่นตามมุม ประสบการณ์ สามารถสร้างได้หลายประเภท สื่อที่ใช้จัดตามมุมประสบการณ์ ซึ่งสามารถออกแบบและจัดได้ตามความต้องการ ความสนใจของเด็กๆ สามารถออกแบบได้ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและชีวิตในแต่ละวันของเด็ก และเนื้อหาที่ควรรู้ของนักเรียนได้ ในการให้นักเรียนเล่นตามมุม ประสบการณ์ที่หลากหลายรูปแบบทำให้นักเรียน เคลื่อนไหวร่างกาย และได้ใช้ประสาทสัมผัสอยู่สม่ำเสมอ (Feeney, 1996) เมื่อเด็กได้เกิดการ เล่นตามมุมประสบการณ์ ได้หยิบจับสิ่งจากการจัด กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และตามมุม ประสบการณ์ส่งผลให้ได้พัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 เด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ร่วมกันได้ โดยมีพัฒนาการไปตามลำดับขั้นในแต่ละช่วงอายุ การที่เด็กมีพัฒนาการได้ตามปกติจะส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางด้านประสาทสัมผัสและการ เคลื่อนไหว (Sensory-Motor Intelligence) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ (Ayes, 1989) สอดคล้องกับ สรวงพร กุศลส่ง (2532) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมเกมการศึกษาแบบประสาทสัมผัส โดยการจัดกิจกรรมการเล่นของเด็ก โดยครูแนะนำ ให้เด็กในเรื่องของการชิม การดมกลิ่น การฟัง การ สัมผัส การมองเห็น ซึ่งจะได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ห้าในการเรียนรู้ จากการสังเกตและจับต้อง เปรียบเทียบส่วนที่หยาบละเอียดเป็นการเพิ่มพูน ความสามารถในการเรียนรู้ ในการสัมผัส ให้เกิด ความรู้สึที่ถาวร จะเห็นได้ว่าการพัฒนาประสาท สัมผัสทั้ง 5 มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน ปฐมวัยในช่วงอายุ 2 – 4 ซึ่งสอดคล้องกับช่วงอายุ ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วน ตำบลโพไร่หวาน ซึ่งเราพบว่าเด็กในแต่ละช่วงอายุ 2 -3 ปี และ 3 – 4 ปี จะมีการพัฒนาการใช้ ประสาทสัมผัสในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านอย่างเห็นได้ ชัด ซึ่งต่างจากเด็กในกลุ่มของช่วงอายุ 4 – 5 ปี ที่ มีการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มาแล้วทำให้เห็นว่า เด็กกลุ่มนี้จะไม่ค่อยมีการพัฒนาเพราะเด็กมีการใช้

ประสาททั้ง 5 อย่างเต็มที่และได้ถูกฝึกฝนจากการ ใช้ชีวิตประจำวันมากกว่ากลุ่มเด็กปฐมวัยในช่วง อายุอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการใช้งานวิจัย

ในการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ห้าของเด็กปฐมวัยครูควรจัดมุมประสบการณ์ให้ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมในแผนการจัด กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการ เล่นตามมุมประสบการณ์ในแต่ละหน่วยและควร ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หรือช่วงอายุของเด็กในศูนย์ เพื่อนำมาออกแบบการจัดมุมประสบการณ์และ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม ประสบการณ์ สามารถนำไปออกแบบเพื่อนำไปใช้ ในหน่วยการเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่ต้องคำนึงถึง บริบทของเนื้อหาในแต่ละเรื่อง และช่วงอายุของ เด็ก ในการนำมากำหนดหน่วยการเรียนรู้ เกณฑ์ การประเมิน การออกแบบมุมประสบการณ์ และ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ให้มีความ สอดคล้องเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย ในด้านอื่นๆได้ เช่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความ มีระเบียบวินัย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2550). **แผนกิจกรรมการ เรียนรู้ระดับอนุบาลศึกษาแบบจิต ปัญญา**. กรุงเทพฯ: เบรินเบส บุ๊คส์.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2551). **“ไฮสโคป (High Scope) กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย”** ใน **รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่**

- การประยุกต์ใช้ใน ห้องเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สาราเด็ก.
- ศุภลักษณ์ ศรีดอกไม้. (2551). ผลการใช้มุมประสบการณ์ในห้องเรียนที่มีต่อความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สรวงพร กุศลสง. (2532). ทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัย 3-4 ปี ที่ได้รับกิจกรรมในวงกลม แบบปฏิบัติการทดลองกับการเล่นเกมการศึกษาแบบประสาทสัมผัส. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2550). การศึกษาปฐมวัย ร้อยดวงใจถวายในหลวง. ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า 1 - 31.
- Ayres, A. J. (1989). *Sensory Integration and Praxis Tests*. Los Angeles: Western Psychological Services
- Brewer BJ, et al. (1992). The arrest of replication forks in the rDNA of yeast occurs independently of transcription. *Cell* 71(2):267-76
- Feeney, J. A. (1996). Attachment, caregiving, and marital satisfaction. *Personal Relationships*, 3, 401-416.
- Miller, D., Tichota, K. & White, J. (2009). *Young children learn through authentic play in a Nature Explore Classroom*. Lincoln, NE: Dimensions Foundation.
- ผู้เขียน
อาจารย์อัญชญา เถาว์ชาติ คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 Email : anchana.ao28@gmail.com
 โทรศัพท์ 087-654-2359
- อาจารย์ ดร.กฤษฎา วรพิน** คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 Email : worapin_k@hotmail.com
 โทรศัพท์ 084-881-5562
- อาจารย์พีชานิกา เพชรสังข์** คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 Email : kruphingphing@gmail.com
 โทรศัพท์ 083-006-9219
- อาจารย์ ดร.ยุพิน ยืนยง** คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 Email : k.yupin@hotmail.com
 โทรศัพท์ 081-190-5446